

Reactie VG collectief

OP RIJKSBEGROTING

Inhoud

Hoofdconclusie.....	2
1. Bestaanszekerheid.....	3
2. Participatie en uitvoering VN-verdrag Handicap.....	3
3. Transitie bij 18 jaar.....	4
4. Onzichtbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking.....	4
5. Meezorg.....	5
6. Pgb-problematiek.....	5
7. Wachtlijsten complexe zorg.....	6
8. Verschraling zorgaanbod.....	7
9. Rem op groei Wlz en recht op passende Wlz-zorg.....	8
10. Invoering digitale zorg, machtiging voor ouders/ bewindvoerders.....	9
11. Informele zorg.....	10
12. Personeelstekort.....	10
Tot slot.....	11

Hoofdconclusie

De begroting bevat vooral financiële maatregelen voor de brede Wlz, de tarieven in de gehandicaptenzorg en enkele specifieke pgb-onderwerpen. Voor de overgang naar 18 jaar, wachtlijsten voor complexe zorg, verschraling van het aanbod en de maatschappelijke zichtbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking ontbreekt een herkenbare, afzonderlijke financiële impuls.

[1] **Bronnen:** [VWS-begroting 2027](#), [Miljoenennota 2027](#) en de [Kamerbrief over de budgettaire ontwikkelingen in de langdurige zorg](#).

1. Bestaanszekerheid

Voor ouders van zorgintensieve kinderen met een Zvw- of Wlz-pgb die hun baan hebben opgezegd en van wie het kind overlijdt, wordt door het kabinet van 2027 tot en met 2031 jaarlijks € 2 miljoen gereserveerd voor een financiële tegemoetkoming. Daarnaast worden de belastingtarieven in de eerste en tweede schijf met 0,06 procentpunt verlaagd en wordt de arbeidskorting met € 173 verhoogd.

Beoordeling vanuit VG-collectief

De pgb-maatregel is positief, maar zeer beperkt en alleen bedoeld voor een specifieke groep na overlijden van het kind. Er is geen brede compensatie voor de extra kosten van leven met een beperking, inkomensverlies van mantelzorgers of stapeling van eigen bijdragen en zorgkosten.

Onze vraag aan de Kamer

Breid deze specifieke compensatie uit voor alle ouders van zorgintensieve kinderen. Deze ouders hebben te maken met veel extra kosten, naast het inkomensverlies.

“De zorg voor ons kind vraagt elke dag alles van ons. We doen dat met liefde, maar de financiële gevolgen en het verlies aan inkomen voelen we.”

2. Participatie en uitvoering VN-verdrag Handicap

Het kabinet vervolgt de uitvoering van de Werkagenda VN-verdrag Handicap 2025–2030 in 2027. In de begroting staan verschillende bedragen voor toegankelijkheid en participatie, zoals € 20,7 miljoen voor doventolkvoorzieningen en € 10,4 miljoen voor implementatie- en beheerskosten rond de inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage Wmo. Er is geen duidelijk integraal budget voor uitvoering van het VN-verdrag opgenomen.

Beoordeling vanuit VG-collectief

Het beleid wordt voortgezet, maar de begroting maakt niet inzichtelijk hoeveel geld daadwerkelijk beschikbaar is voor uitvoering van de Werkagenda. Ambities zijn daardoor moeilijk financieel toetsbaar. Naast de traagheid in de uitvoering belemmert dit een voorspoedige uitwerking van het VN-verdrag.

Onze vragen aan de Kamer

Geef urgentie aan de uitvoering van het VN-verdrag Handicap. Werk aan een afzonderlijk financieel overzicht per levensdomein van het VN-verdrag.

“Meedoen begint niet met beleid over mensen met een beperking, maar beleid mét hen en hun naasten.”

3. Transitie bij 18 jaar

De begroting bevat geen afzonderlijke financiële maatregel voor de overgang van jeugd naar volwassenheid voor jongeren met een verstandelijke of meervoudige beperking. Er zijn wel algemene middelen voor jeugd, Wmo, Wlz en cliëntondersteuning, maar geen specifiek transitiebudget.

Beoordeling vanuit VG-collectief

Dit is een duidelijke begrotingsleemte. Problemen rond indicaties, inkomen, vertegenwoordiging, wonen, dagbesteding en overgang van Jeugdwet naar Wmo/Wlz worden niet met een samenhangende maatregel opgelost.

Onze vraag aan de Kamer

Kom met een transitiebudget om een soepele overgang van jeugd naar volwassenheid mogelijk te maken.

“Je beperking verandert niet op je achttiende verjaardag. Zorg en ondersteuning zouden daarom niet ineens ingewikkelder of onzeker moeten worden.”

4. Onzichtbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking

In de begroting wordt gesproken over circa twee miljoen mensen met een beperking en over inclusie. Er is echter geen afzonderlijk budget om mensen met een verstandelijke beperking beter zichtbaar te maken in beleid, onderzoek, monitoring of communicatie. In 2027 verschijnt wel een periodieke rapportage over de gehandicaptenzorg.

Beoordeling vanuit VG-collectief

De periodieke rapportage biedt een aanknopingspunt, maar vormt op zichzelf geen investering in zichtbaarheid.

Onze vragen aan de Kamer

Zorg voor uitsplitsing van cijfers naar mensen met een verstandelijke beperking die in een instelling wonen, en naar mensen die thuis wonen, vaak ondersteund door naasten.

Geef inzicht in de wachtlijsten: hoeveel mensen staan er met welke zorgindicaties op wachtlijsten?

“Mensen met een verstandelijke beperking zijn te vaak onzichtbaar in beleid. Wie niet wordt gezien en gehoord, dreigt ook in oplossingen te worden vergeten.”

5. Meezorg

Het kabinet stelt voor het Centrum voor Consultatie en Expertise in 2027 € 22,4 miljoen beschikbaar. Het CCE ondersteunt vastgelopen situaties en adviseert over pgb-meerzorg. In de begroting staat echter geen afzonderlijke intensivering van het budget voor meerzorg.

Beoordeling vanuit VG-collectief

Er is ondersteuning voor advisering, maar niet zichtbaar extra geld voor de feitelijke meerzorg. De voorgestelde wijziging van de Regeling langdurige zorg kan bovendien gevolgen hebben voor toegang, herbeoordeling en rechtszekerheid.

Onze vraag aan de Kamer

Maak inzichtelijk hoeveel Wlz-middelen feitelijk beschikbaar zijn voor meerzorg, uitgesplitst naar zorg in natura en pgb.

“Wat wij als knelpunt ervaren is dat onze zoon blijkbaar niet goed past in het systeem van het zorgkantoor om voldoende meerzorg toe te kennen.”

6. Pgb-problematiek

Het kabinet verlaagt de Wlz-raming technisch met € 25 miljoen voor persoonsgebonden budgetten. Verder staat in het voorgenomen bestuurlijk akkoord Wlz dat zorg in natura voorliggend wordt op het pgb.

Beoordeling vanuit VG-collectief

De begroting zegt enerzijds dat het pgb een bewuste keuze voor eigen regie moet blijven, maar zet anderzijds financieel en beleidsmatig zorg in natura voorop. Dat kan de keuzevrijheid beperken. De verlaging van € 25 miljoen wordt gepresenteerd als een ramingsbijstelling, niet als formele bezuiniging, maar moet scherp worden gevolgd.

Onze vraag aan de Kamer

Regel dat mensen met een beperking die voor pgb kiezen hier niet financieel op afgestraft worden. Leg vast dat zorg via pgb een financieel gelijkwaardig alternatief is voor zorg in natura.

“Waar we andere zorg kunnen verlengen met enkel het woord 'herindicatie' moeten de zorgverlener via pgb en wij als ouders veel meer documenten en verantwoording aanleveren voor wat betreft de pgb zorg.”

7. Wachtlijsten complexe zorg

Het kabinet stelt € 22,4 miljoen beschikbaar voor het CCE en € 18,2 miljoen voor gespecialiseerde cliëntondersteuning. Voor de overgang van cliënten en personeel van De Trans naar Cosis en Vanboeijen is in 2027 incidenteel € 9,5 miljoen beschikbaar. Er is geen afzonderlijk landelijk bedrag opgenomen voor extra plekken voor mensen met complexe zorgvragen.

Beoordeling vanuit VG-collectief

De beschikbare bedragen ondersteunen vooral consultatie, bemiddeling en een specifieke situatie. Zij creëren niet aantoonbaar voldoende extra structurele capaciteit.

Onze vraag aan de Kamer

Regel geormerkte middelen voor extra passende woon- en behandelplekken, regionale doorzettingsmacht en tijdelijke overbruggingszorg.

“Wachtlijst voor mijn oudste was heel lang (bijna 2 jaar). En toen bleek ze niet geschikt voor de aangeboden therapie, en begon de zoektocht opnieuw.”

8. Verschraling zorgaanbod

De begroting bevat geen afzonderlijke maatregel tegen het verdwijnen van kleinschalige woonvoorzieningen, ouderinitiatieven of zorgvilla's. Wel is in 2027 € 126,7 miljoen beschikbaar voor de Stimuleringsregeling zorggeschikte woningen, maar deze is niet specifiek gericht op mensen met een verstandelijke beperking of op behoud van bestaand zorgaanbod. In de begroting daarnaast wordt gesproken over passende zorg, en een beweging van zorg naar gezondheid en welzijn.

Beoordeling vanuit VG-collectief

De regeling voor zorggeschikte woningen kan kansen bieden, maar lost het verdwijnen van zorgaanbod door personeelstekorten, onvoldoende tarieven of vastgoedproblemen niet vanzelf op.

We zijn blij te lezen dat het kabinet oog heeft voor de eigenheid van mensen met een beperking en hun verwanten. Een concrete maatregel om dagelijks goede zorg te kunnen blijven bieden, wordt gemist. De dagelijkse zorg voor mensen met een beperking wordt steeds meer beknot tot de eerste levensbehoeften. Daarnaast is er sprake van gedwongen verhuizingen, zonder alternatief. Zie ook onze notitie 'Is er nog plek voor mij of mijn naaste?'[2]

Onze vragen aan de Kamer

Geef inzicht in sluitingen van kleinschalige woonvoorzieningen, en stel een continuïteitsregeling op voor kleinschalige VG-voorzieningen.

Verbied gedwongen verhuizingen zonder passend alternatief.

Leg vast dat de dagelijkse zorg voor mensen met een verstandelijke beperking uit meer bestaat dan alleen hun eerste levensbehoeften. Geef zorginstellingen financieel ruimte om hun zorgaanbod op peil te houden.

“Wij zien de zorg voor ons kind steeds verder verschrallen: minder vertrouwde begeleiders, minder tijd en een steeds minder passende woonplek. Ons kind heeft geen ‘efficiëntere’ zorg nodig, maar een veilige plek met vaste mensen die hem of haar echt kennen.”

[2] [Notitie-belangenverenigingen-verschraling-en-afschaling-zorgaanbod-binnen-de-zorg-voor-mensen-met-een-verstandelijke-beperking.pdf](#)

9. Rem op groei Wlz en recht op passende Wlz-zorg

Voor 2027 wordt de taakstelling uit het bestuurlijk akkoord Wlz alternatief gedekt, waardoor de directe korting wordt uitgesteld. De drie voorgenomen tariefmaatregelen voor de gehandicaptenzorg en langdurige ggz gaan in 2027 niet door: korting op Wlz-behandeling, opschaling digitale zorg en meerjarig contracteren/budgetafspraken. Daarmee is in 2027 een korting van gezamenlijk € 171 miljoen voorkomen. Vanaf 2028 blijft de financiële opgave echter bestaan. Het bestuurlijk akkoord moet de groei van de Wlz-uitgaven tot en met 2031 beperken. In de begroting wordt ook gesproken over het grote belang van passende zorg, omdat daarmee kan worden voorkomen dat zorgvragen verzwaren.

Beoordeling vanuit VG-collectief

Voor 2027 is dit duidelijk positief. Het probleem wordt echter vooral doorgeschoven. Vanaf 2028 wordt de taakstelling bij de bestuurlijke akkoorden betrokken en daardoor juist groter. Een bestuurlijk akkoord dat de groei beperkt, mag er niet toe leiden dat mensen met een geldige indicatie geen passende zorgplek, meerzorg of voldoende pgb-budget krijgen.

Passende zorg in de gehandicaptenzorg gaat ook over de thuissituatie, de combinatie met Wmo en Zvw, het belang van pgb. Niet alleen voor de persoon met een beperking, maar ook voor de naasten.

Onze vragen aan de Kamer

Zorg dat er zekerheid komt dat de beschikbare groei aansluit bij de toenemende zwaarte van zorgvragen en dat tarieven werkelijk kostendekkend blijven.

Houd in het oog dat passende zorg vooral moet gaan over passend bij de persoon (en de naasten), gericht op kwaliteit van leven en levenslang/levensbreed.

“Een rem op de Wlz mag nooit een rem worden op noodzakelijke zorg. Niet het beschikbare aanbod, maar de behoefte van de persoon moet leidend zijn.”

10. Invoering digitale zorg, machtiging voor ouders/bewindvoerders

De eerder ingeboekte tariefkorting wegens “opschaling digitale zorg” in de gehandicaptenzorg gaat in 2027 niet door. De korting maakt deel uit van het pakket van € 171 miljoen dat voor 2027 is geschrapt. Tegelijk blijft het kabinet inzetten op digitale zorg, gegevensuitwisseling en technologische vernieuwing.

Beoordeling vanuit VG-collectief

Positief is dat digitale zorg in 2027 niet als automatische besparing op het tarief wordt opgelegd. Wel moet worden voorkomen dat digitale zorg vanaf 2028 opnieuw wordt gebruikt als financiële taakstelling. Digitale ondersteuning moet aanvullend en passend zijn en mag persoonlijk contact niet vervangen als de cliënt dat nodig heeft.

De digitale machtiging voor ouders en bewindvoerders blijft achterlopen. Zie ook onze eerder verstuurde brief [3].

Onze vragen aan de Kamer

Voorkom dat digitale zorg wordt gebruikt als financiële taakstelling.

Bespoedig de invoering van een digitaal gemachtigde vertegenwoordiging voor de leeftijd van 12 tot 18 jaar, voor alle erkende inlogmiddelen.

“Ik loop er als mentor/bewindvoerder van 2 personen regelmatig tegenaan. Het zou een hele verbetering zijn als ik mijn eigen Digid-App ook voor de personen waarvoor ik verantwoordelijk ben kan gebruiken.”

[3] [Brief-VG-organisaties-voor-Debat-Digitale-Zaken-24-juni.pdf](#)

11. Informele zorg

Het kabinet komt met een plan om mantelzorger te ondersteunen. “Het is belangrijk dat mantelzorgers ondersteund worden bij de zorg die zij bieden aan hun naaste om zo overbelasting te voorkomen, bijvoorbeeld met respijtzorg of door de combinatie van werk en mantelzorg te faciliteren”, volgens de begroting.

Beoordeling vanuit VG-collectief

Mantelzorgers hebben geen onbeperkte mogelijkheden om de krapte op de arbeidsmarkt op te vangen. Maar het recente WLZ-onderzoek van Ieder(in) [4] maakt duidelijk dat het toch echt die kant op beweegt. Dat er krapte is op de arbeidsmarkt is natuurlijk een realiteit om rekening mee te houden. Als daardoor de rol van naasten (nog) belangrijker wordt, moet daar op allerlei manieren rekening mee worden gehouden.

Onze vragen aan de Kamer

Zet in op goede samenwerking in de driehoek, met de Handreiking Samen Sterk als vertrekpunt. [5]

Investeer in betere beschikbaarheid van logeer- en respijtzorg.

“Ons kind woont in een instelling, maar daarmee stopt onze zorg niet. Wij blijven betrokken, waken over wat ons kind nodig heeft en springen bij wanneer de professionele zorg tekortschiet, maar dat kan niet onbeperkt.”

12. Personeelstekort

Het kabinet wil zorg en ondersteuning slimmer organiseren, met minder administratieve lasten en meer ruimte voor innovatie. Op deze manier wordt de schaarse personeelscapaciteit zo optimaal mogelijk ingezet.

Beoordeling vanuit VG-collectief

Naast technologische innovaties, die ondersteunend kunnen zijn, blijft de intermenselijke zorg van groot belang.

Onze vraag aan de Kamer

Laat technologie ondersteunend zijn, en bewaak dat het persoonlijk contact de norm is.

“Personeelstekort is voor mensen met een verstandelijke beperking geen abstract arbeidsmarktprobleem: het raakt hun dagelijks leven, hun veiligheid en de continuïteit van hun zorg.”

[4] [Van leven naar overleven: mensen met een beperking steeds slechter af in de langdurige zorg - Ieder\(in\)](#)

[5] [2.OHANDREIKING SAMEN STERK MAART 2026](#)

Tot slot

De bezuiniging voor de gehandicaptenzorg is voor 2027 voorkomen, maar niet structureel geschrapd.

Wilt u vastleggen dat de drie tariefmaatregelen ook vanaf 2028 niet terugkeren en dat de grotere taakstelling van het bestuurlijk akkoord niet alsnog op cliënten en kwaliteit wordt afgewenteld?